

**การพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา  
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี**  
**A Development of Teenage Counseling Competency for  
Secondary School Advisory-Teachers in Chonburi Province.**

เพ็ญนภา กุลนภาดล<sup>1</sup>

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในขั้นตอนการศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 370 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษา ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา และ หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้สูตรความสอดคล้องภายในแบบอัลฟา ( $\alpha$ ) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.50) สถานภาพสมรส สมรสแล้ว (ร้อยละ 64.40) มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 58.9) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 78.74) และไม่เคยเข้ารับการอบรมในด้านการให้การปรึกษา (ร้อยละ 81.70) จากการสำรวจสภาพปัญหาการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การมีภาระงานมากมายที่ต้องทำ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้การปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องเวลาให้กับนักเรียน เป็นอุปสรรคที่สำคัญของผลสำเร็จของการให้การปรึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การทำหน้าที่ทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอน ทำ

<sup>1</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถทำให้ภาระงานด้านการสอนมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56) สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาวัยรุ่น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.81) ด้านทักษะการให้การปรึกษาวัยรุ่น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.67) ส่วนเจตคติต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น และคุณลักษณะในการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.78 และ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86)

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ภายหลังที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการตามหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม และ รายองค์ประกอบ ก่อนเข้าร่วมการอบรม แตกต่างจากภายหลังการได้รับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**คำสำคัญ :** สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น อาจารย์ที่ปรึกษา

## Abstract

The two main objectives of this research were 1) to study the teenage counseling competency 2) to develop the teenage counseling competency of secondary school advisory teachers in Chonburi Province. The samples used in process of studying counseling competency consisted of 370 advisory teachers in secondary schools in Chonburi Province, and in the process of developing competency included 30 advisory teachers. The instruments used in this study were the test of teenage counseling competency with reliability of 0.86 and the course to develop counseling competency. The statistics used in data analysis were percentage, mean , standard deviation and t-test dependent . Results of the research were as follows: 1.The majority of samples were female (76.50 %) whose marital status was married (64.40%) with the period of operation 11 years and over (58.9 %), mostly graduated bachelor degree (78.74%) and never been trained in counseling (81.70%). The survey of counseling problems in secondary schools revealed that the highest average problem was workload (mean = 4.45) which advisories can not consult to students who call for support, followed by problem with the time provided to students as a major obstacle to the success of counseling (mean = 4.37). The problem with lowest average including to serve

both as advisory and instructor which advisory can not teach efficiently (mean = 2.56) The overall of counseling competency for teenage students was at the low level (mean = 2.21). When considered by each component, it revealed that the competency of advisory in term of knowledge about teenage counseling was at low level (mean = 1.81), in term of counseling skills was at low level (mean = 1.67). The attitude toward teenagers counseling and attributes to provide counseling by the advisor were moderate (mean = 2.78 and 2.86). ๒. Results in the development of teenage counseling competency showed that after the Advisory has attended a workshop, the competency of the advisory both in overall and each aspects before and after period were statistically significantly different at .05.

**Keywords :** Teenage counseling competency , advisory teachers

### **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา**

การเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบันนี้มีผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นระบบการศึกษา ระบบทางสังคมหรือแม้กระทั่งในระบบครอบครัว แต่ส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการจัดการสังคม หล่อหลอมบุคคลต่อจากสถาบันครอบครัว คือระบบการศึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสังคมในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยควบคู่กันไป ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดในการจัดการสังคมในปัจจุบัน เน้นที่ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยและได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) มุ่งพัฒนาบุคคลให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการศึกษาชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญยิ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ดังพระราชดำรัสในพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “...งานด้านการศึกษาเป็นงานที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญ และความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองซึ่งเป็นข้อใหญ่...” สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 1 บททั่วไปในมาตราที่ 6 และ 7 “ การจัดการศึกษาต้องดำเนินไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกระบวนการเรียนรู้จะ

มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ... ” สถาบันศึกษาจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ในการบ่มเพาะถ่ายทอดองค์ความรู้ ตลอดจนวัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิตให้สมาชิกของสังคม ให้เติบโตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบอาชีพ เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ครูจึงเป็นตัวจักรสำคัญที่มีบทบาทในการทำหน้าที่อบรมสั่งสอนผู้เรียน ไม่ว่าในระดับการศึกษาใดให้มีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติอันเหมาะสมที่จะเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ และเอื้ออำนวยต่อความเป็นไปได้และความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ แต่จากสภาพการศึกษาในปัจจุบัน พบว่าการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยเน้นที่การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ การศึกษามุ่งสร้างคนเก่งโดยให้ความสำคัญน้อยกับการพัฒนาทางด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ดังนั้น ภารกิจที่สำคัญของสถาบันการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะทางสังคม มีความรู้คู่คุณธรรม ประพฤติปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

จากสภาวะการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป สภาวะการแข่งขันในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนวัยรุ่นต้องเผชิญกับปัญหาในหลากหลายบริบท ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภายในครอบครัว ปัญหาในเรื่องเพื่อน ปัญหาเรื่องการเรียน ปัญหาสิ่งยั่วยุทางสังคมจากโลกเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้น ตลอดจนพัฒนาการทางกายของวัยรุ่นที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัยรุ่นจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว ปรับอารมณ์ และ เรียนรู้ในการดำเนินชีวิต การได้รับการปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา จึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยนักเรียนวัยรุ่นในการก้าวผ่านสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวะการณ์ทางด้านอารมณ์ วัยรุ่นมีสภาวะอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่นักเรียนวัยรุ่นได้เรียนรู้สภาวะอารมณ์ของตนเองเนื่องจากอารมณ์เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีพลัง และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตมนุษย์ อารมณ์อาจเป็นมุมมองในแง่บวกของชีวิต ที่ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างสวยงาม ในทางตรงกันข้าม อารมณ์อาจเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความขัดแย้ง นำมาซึ่งความสูญเสียอันหลากหลายที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน การที่นักเรียนวัยรุ่นสามารถเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม โดยได้รับการปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา จะทำให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพของสังคมต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะการให้การศึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้ง

ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ที่หลากหลาย อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ มีความใกล้ชิดกับนักเรียนวัยรุ่น และ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้วัยรุ่นสามารถพิจารณาตนเอง เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษายังสามารถปลูกฝังและให้การปรึกษาแก่นักเรียนวัยรุ่นเพื่อให้เป็นเยาวชนที่มีความพร้อม ทั้งความรู้ อารมณ์ และ คุณธรรมที่เหมาะสมอีกด้วย

### **วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี

### **ความสำคัญของการวิจัย**

1. ทำให้ทราบสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี
2. หลักฐานที่ได้สามารถนำไปพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อค้นพบที่ได้ไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

### **ขอบเขตการวิจัย**

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ศึกษาเฉพาะจังหวัดชลบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เฉพาะจังหวัดชลบุรี จำนวน 31 โรงเรียน รวม 2,012 คน

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เฉพาะจังหวัดชลบุรี โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของยามานะ

(Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน +5% ได้จำนวน 370 คน ผู้วิจัยสุ่มเลือกโรงเรียน 5 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทุกคนใน 5 โรงเรียนนั้น

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เฉพาะจังหวัดชลบุรี จำนวน 370 คน ที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เฉพาะจังหวัดชลบุรี จำนวน 40 คน ที่มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น 40 อันดับสุดท้าย

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาศัยกรอบแนวคิดสมรรถนะการปรึกษา ของ แพทเทอร์สัน ( Patterson.1967) โอคุน (Okun. 1982 ) และ แนวคิดพัฒนาการวัยรุ่น ได้องค์ประกอบของสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เจตคติต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น 2) ความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาวัยรุ่น 3) ทักษะการให้การปรึกษาวัยรุ่น 4) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา โดย แบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี 40 ข้อ วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .41- .89 และ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.86

2. หลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยอาศัยกรอบแนวคิดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น แนวคิดพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการปรึกษารายบุคคล ทฤษฎีการปรึกษากลุ่ม และ ทฤษฎีการปรึกษาครอบครัว หลักการประเมินสภาวะจิตใจวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรดังนี้ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการกำหนดคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยกำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา 3) โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย (1) จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดย

กำหนดให้อยู่ในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (2) เนื้อหาสาระ เป็นการกำหนดรายละเอียดของสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (3) กิจกรรมการฝึกอบรม กำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ เนื่องจากหลักสูตรมีจุดหมายหลักอยู่ที่การให้อาจารย์ที่ปรึกษามีสมรรถนะในการให้การปรึกษาวัยรุ่น ดังนั้นกิจกรรมการฝึกอบรมจึงส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ เจตคติ และทักษะ ในการให้การปรึกษาวัยรุ่นควบคู่กัน (4) สื่อการฝึกอบรม กำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกอบรม (5) การวัดและประเมินผล โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วยการฝึกอบรม เนื้อหาวิชา โดยแบ่งการวัดและประเมินผลเป็น 2 ลักษณะ คือ (5.1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม (5.2) การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากผลการประเมินตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทดสอบก่อน และหลังการอบรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรฯ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร โดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับเนื้อหาหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ผู้วิจัยปรับปรุงกิจกรรมในหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้กับอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำอุปสรรค ข้อบกพร่อง ที่เกิดขึ้นขณะทดลองใช้ ไปปรับแก้ไขหลักสูตร ก่อนนำไปใช้จริง

### **วิธีการดาเนินการวิจัย**

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างที่ระบุ จำนวน 370 ชุด มีแบบวัดที่มีความสมบูรณ์จำนวน 370 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำคะแนนสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ หลังจากนั้นเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคะแนนต่ำสุดมา 40 คน สอบถามความสมัครใจเพื่อเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น วัดคะแนนสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ ก่อนและหลังการอบรม



### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

2.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 วิเคราะห์คะแนนสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับการพัฒนาจำนวน 40 คน ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น โดยใช้ t – test แบบ Dependent Samples

### สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผล

#### ข้อมูลทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.50) สถานภาพสมรส สมรสแล้ว (ร้อยละ 64.40) มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 58.9) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 78.74) และไม่เคยเข้ารับการอบรมในด้านการให้การปรึกษา (ร้อยละ 81.70)

ผลการสำรวจสภาพปัญหาการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการสำรวจสภาพปัญหาการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การมีภาระงานมากมายที่ต้องทำ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้การปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องเวลาที่ให้กับนักเรียน เป็นอุปสรรคที่สำคัญของผลสำเร็จของการให้การปรึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การทำหน้าที่ทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ผู้สอน ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถทำให้ภาระงานด้านการสอนมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56)



### ผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม และ แต่ละองค์ประกอบ (n= 370 )

| สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น                 | ค่าเฉลี่ย | S.D. | แปลผล   |
|-----------------------------------------------|-----------|------|---------|
| 1. ด้านเจตคติต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น        | 2.78      | .42  | ปานกลาง |
| 2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาวัยรุ่น | 1.81      | .36  | น้อย    |
| 3. ด้านทักษะในการให้การปรึกษาวัยรุ่น          | 1.67      | .36  | น้อย    |
| 4. ด้านคุณลักษณะในการปรึกษา                   | 2.86      | .32  | ปานกลาง |
| สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นโดยรวม           | 2.21      | .34  | น้อย    |

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาวัยรุ่น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.81) ด้านทักษะการให้การปรึกษาวัยรุ่น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.67) ส่วนเจตคติต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น และคุณลักษณะในการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.78 และ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86)

2. การพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน  
สมรรถนะ การให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=40)

| สมรรถนะการให้การปรึกษา วัยรุ่น                    | ระยะเวลา     | $\bar{X}$ | sd  | df | $\bar{d}$ | $S\bar{d}$ | t     | Sig |
|---------------------------------------------------|--------------|-----------|-----|----|-----------|------------|-------|-----|
| 1. ด้านเจตคติต่อการให้การ<br>ปรึกษาวัยรุ่น        | ก่อนการทดลอง | 2.10      | .14 | 39 | .08       | .09        | 5.97* | .00 |
|                                                   | หลังการทดลอง | 2.19      | .12 |    |           |            |       |     |
| 2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้<br>การปรึกษาวัยรุ่น | ก่อนการทดลอง | 1.79      | .14 | 39 | .29       | .21        | 8.74* | .00 |
|                                                   | หลังการทดลอง | 2.10      | .18 |    |           |            |       |     |
| 3. ด้านทักษะในการให้การ<br>ปรึกษาวัยรุ่น          | ก่อนการทดลอง | 2.00      | .14 | 39 | .05       | .08        | 4.07* | .00 |
|                                                   | หลังการทดลอง | 2.22      | .26 |    |           |            |       |     |
| 4. ด้านคุณลักษณะในการ<br>ปรึกษา                   | ก่อนการทดลอง | 2.02      | .09 | 39 | .21       | .25        | 5.37* | .00 |
|                                                   | หลังการทดลอง | 2.18      | .11 |    |           |            |       |     |
| สมรรถนะการให้การปรึกษา<br>วัยรุ่นโดยรวม           | ก่อนการทดลอง | 2.02      | .09 | 39 | .16       | .12        | 8.44* | .00 |
|                                                   | หลังการทดลอง | 2.19      | .17 |    |           |            |       |     |

\* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 2 พบว่าสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของ  
อาจารย์ที่ปรึกษาหลังการเข้าอบรม ตามหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นฯ  
โดยรวมและรายองค์ประกอบ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเจตคติต่อการ ให้การปรึกษาวัยรุ่น ด้าน  
ความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาวัยรุ่น ด้านทักษะการให้การ

### อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียน  
มัธยมศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.50)  
สถานภาพสมรส สมรสแล้ว (ร้อยละ 64.40) มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 58.9)  
ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 78.74) และไม่เคยเข้ารับการอบรมในด้านการให้  
การปรึกษา (ร้อยละ 81.70) จากการสำรวจสภาพปัญหาการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา  
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการให้การปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มี  
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การมีภาระงานมากมายที่ต้องทำ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้การ  
ปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องเวลา  
ที่ให้กับนักเรียน เป็นอุปสรรคที่สำคัญของผลสำเร็จของการให้การปรึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37)

ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ การทำหน้าที่ทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ผู้สอน ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถทำให้ภาระงานด้านการสอนมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56) สมรรถนะการให้การปรึกษาช่วยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.21) อาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขาดทั้งความรู้และประสบการณ์ในการให้การปรึกษาช่วยรุ่น เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

สมรรถนะการให้การปรึกษาช่วยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านเจตคติต่อการให้การให้การปรึกษาช่วยรุ่น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.78) ด้วยเหตุจากอาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานทั้งในด้านของการสอนและการปรึกษา จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มองลักษณะงานของการให้การปรึกษามีคุณค่าลดลง แต่ในขณะเดียวกันอาจารย์ที่ปรึกษาก็มีเจตคติที่ดีต่อการให้การปรึกษาช่วยรุ่น อาจารย์ที่ปรึกษายังมีความต้องการช่วยเหลือนักเรียนช่วยรุ่นผู้มาขอรับการปรึกษามีความรักในวิชาชีพ ซึ่งปรากฏการณ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดของเอดเวิร์ด (Edward. 1957) ที่กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงเจตคติสามารถเกิดได้จากมูลเหตุ ดังนี้ 1) เจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับการจูงใจใหม่ 2) เจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์โดยตรง นั่นหมายถึงว่า หากอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้รับการจูงใจใหม่ และ มีการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรง ก็สามารถที่จะมีเจตคติที่ดีต่อการให้การปรึกษาช่วยรุ่นเพิ่มขึ้นได้

สมรรถนะการให้การปรึกษาช่วยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการให้การปรึกษาช่วยรุ่น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.81) อาจเนื่องจาก อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขาดองค์ความรู้ทางด้านจิตวิทยา พัฒนาการช่วยรุ่น การสื่อสารกับช่วยรุ่น ประกอบกับภาระงานทางการเรียนการสอน งานธุรการ วิชาการ มีค่อนข้างมาก สอดคล้องจากผลการสนทนากลุ่มที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่กล่าวว่าความต้องการในการช่วยเหลือเด็กมีมาก แต่เวลาในการค้นคว้าและฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้มีน้อย จากภารกิจงานของครูผู้สอนที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละวัน ทำให้ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานด้านการให้การปรึกษาช่วยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะการให้การปรึกษาช่วยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านทักษะในการให้การปรึกษาช่วยรุ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาในจังหวัดชลบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ตนเองขาดทักษะในการให้การปรึกษาช่วยรุ่น ไม่สามารถใช้ภาษาถ้อยคำ และ ภาษาท่าทางที่ทำให้ช่วยรุ่นเข้าใจได้อย่างตรงกัน ตลอดจนตนเองก็ยังขาดความเข้าใจในภาษาท่าทางและภาษาถ้อยคำของช่วยรุ่น ไม่มั่นใจว่าจะใช้ภาษาถ้อยคำ หรือ ภาษาท่าทางให้ถูกต้องได้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อสมรรถภาพของตนเองในด้านทักษะในการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับน้อย แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่สามารถตอบข้อคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารทั้งภาษา ถ้อยคำ ภาษาท่าทาง ได้ ซึ่งการค้นพบนี้ สอดคล้องกับการสำรวจข้อมูลของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2544 : 8) ที่พบว่าสภาพปัญหาของครูแนะแนวส่วนใหญ่ขาดทักษะในการให้คำปรึกษา ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณในการส่งครูเข้ารับ

การอบรมจึงเป็นเหตุทำให้ครูแนะแนวไม่มีประสบการณ์และความสามารถในการให้คำปรึกษา ซึ่งแม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางแนะแนว และไม่ได้อบรมการศึกษาทางแนะแนว แต่ก็มีความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องของการฝึกทักษะในการให้คำปรึกษาในการที่จะทำความเข้าใจนักเรียนวัยรุ่นและพัฒนาช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้

สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้ให้การปรึกษา มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่จะมีบุคลิกภาพที่อบอุ่นและเป็นมิตร มีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเคารพ และ มีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนสามารถรักษาความลับได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้อง Nelson-Jones. (2011) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ให้การปรึกษาที่มีความอ่อนโยน มีความมั่นคงในอารมณ์ และสามารถจัดการสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี แต่สิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรเพิ่มเติมในประเด็นของการรับฟัง การฟังอย่างตั้งใจ การจับประเด็นในการฟัง และ ความอดทนต่อการรับฟังปัญหาวัยรุ่น ตลอดจนการสามารถที่จะทำให้นักเรียนสามารถรับมือต่อการตัดสินใจของตนเอง และ อาจารย์ที่ปรึกษาจะไม่ตัดสินใจแทนในประเด็นต่างๆ ที่เป็นปัญหา

2. ผลการใช้หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภายหลังจากการอบรมตามหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษามีสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น รายองค์ประกอบและโดยรวม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นของอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษามีสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกิจกรรม เทคนิควิธี ตามแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ พัฒนาสมรรถนะในการให้การปรึกษา ไม่ว่าจะเป็น เทคนิคการปรึกษา ทักษะการปรึกษาเบื้องต้น การระดมความคิด การวิเคราะห์ และการลงมือปฏิบัติ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งขั้นตอนการและขั้นสรุป มีเอกสารประกอบการอบรมตามหลักสูตร ฯ มีใบความรู้ให้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ควรพิจารณาถึงการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริง และนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญาและทางร่างกาย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีเวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริง และนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ควรมีเวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ การฝึกทักษะใหม่และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้โอกาสในการฝึกภาคปฏิบัติจนเกิดผลดี หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ได้ และอาจเนื่องจากการให้การปรึกษาเป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลปะ (Art) เป็นทั้งงานวิชาการและวิชาชีพที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนชำนาญ มากกว่าการใช้สามัญสำนึก (สวัสต์ บรรเทงสุข. 2542 : 8)

โดยรวม สมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น ในองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น ในการดำเนินการตามหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น มีทั้งชั้นนำ ขั้นตอนการ ขั้นสรุป โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนต้องลงมือกระทำปฏิบัติด้วยตนเอง จึงจะเกิดการเรียนรู้ การมีตัวแบบอย่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ทำให้เกิดกระบวนการในกลุ่ม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในวิชาชีพเดียวกัน ตลอดจนมีการฝึกคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติแบบดำเนินการที่ละขั้นตอน บอกผลความก้าวหน้าทีละขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างเสริมแรงให้มีความสนใจในการปฏิบัติและเกิดเจตคติที่ดีต่อการให้การปรึกษาวัยรุ่น นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีการนิเทศการปรึกษา ในแต่ละครั้งที่มีการฝึกทักษะในการปรึกษาแต่ละทักษะในขั้นตอนการหลังจากที่แสดงบทบาทการเป็นผู้ให้การปรึกษาแล้วผู้วิจัย ผู้สังเกตผู้รับการปรึกษา ผู้ให้การปรึกษา บอกสิ่งที่เห็นที่สังเกตได้ สิ่งที่ผู้ให้การปรึกษาปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากการนิเทศเป็นการช่วยเหลือ(Intervention) ลักษณะหนึ่งของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิชาชีพสูงกว่าให้แก่ผู้ที่มีประสบการณ์ความชำนาญด้านวิชาชีพน้อยกว่าในวิชาชีพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ในการนิเทศนี้จะมีการประเมินผลอยู่ด้วย และจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหลัง โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะส่งเสริมผู้ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพน้อยกว่า ให้สามารถทำหน้าที่อย่างนักวิชาชีพการให้การปรึกษา และเพื่อคอยควบคุมดูแลคุณภาพของการให้บริการวิชาชีพแก่ผู้รับการปรึกษา รวมทั้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาได้ลงมือปฏิบัติทุกบทบาทโดยเป็นทั้งผู้ให้การปรึกษาผู้รับการปรึกษา และผู้สังเกตการณ์ และสอดคล้องกับแนวคิดของวัชร ฐธธรรม (2532 : 2) ที่กล่าวว่า การฝึกทักษะการให้การปรึกษา สามารถพัฒนาทักษะของผู้เข้ารับการอบรมและทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกมีความมั่นใจในตนเอง ในการให้การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมด้านการให้การปรึกษาในต่างประเทศของ โอคุน (Okun. 1982 : 39) คาร์มีเออร์ และแฮดเนีย (Carmier and Hachney. 1993 : 10 – 16), โฮ คอมบ์ และคนอื่น ๆ (Holcomb, et al. 2001 : 36 – 48) ที่พบว่า ผู้ให้การปรึกษาที่สามารถให้การปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีความสามารถด้านความรู้ มีข้อมูลที่จำเป็นในการช่วยเหลือ มีทักษะในการให้การปรึกษา สามารถประสานองค์ความรู้ บุคลิกภาพส่วนตัวหรือคุณลักษณะเฉพาะตัวและทักษะในการปรึกษาเข้าด้วยกัน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ และผู้ให้การปรึกษาควรมีความสามารถในด้านการสื่อสารข้อมูลทั้งที่เป็นทางภาษาถ้อยคำ และภาษาท่าทางซึ่งจะช่วยให้ผู้รับการปรึกษารับรู้ว่าคุณให้การปรึกษาเข้าใจเขา ช่วยให้เขาได้สำรวจตนเองและเข้าใจตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ การสื่อสารข้อมูลที่ดียังจะช่วยให้การให้คำปรึกษาเกิดประสิทธิภาพ และช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษาได้ด้วย

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปการพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพในการทำให้

อาจารย์ที่ปรึกษามีสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่ เนลสัน โจนส์ (Nelson-Jones. 2011) กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะการปรึกษาด้วยรูปแบบการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาจะเป็นวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ โดยผ่าน กระบวนการการเรียนรู้โดยการกระทำ การสอนอย่างเป็นระบบ และ การมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก กลุ่มในอันที่จะทำให้ผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการดังกล่าวมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและมี ประสิทธิภาพ

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาสามารถนาแบบวัดสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่นสำหรับอาจารย์ ที่ปรึกษา ไปใช้เพื่อประเมินสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น และ ให้การพัฒนาสมรรถนะ ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระทรวงศึกษาธิการตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนาหลักสูตร พัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาวัยรุ่น สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ไปขยาย ผลในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

#### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละระดับ การศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น

2.2 ควรสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำวิจัยร่วมกันของอาจารย์ที่ ปรึกษาเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน หรือระหว่าง หน่วยงานที่ดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

### เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี., 2545.

วัชร ฐวธรรม. จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ ฝึกหัดครู, 2533.

สวัสด์ บรรเทิงสุข. การศึกษารูปแบบและปัญหาการดำเนินงานการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ในโรงเรียน มัธยมศึกษาในภาคเหนือ. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- Arthur, Nancy ; Januszki, Tania . The multicultural Counseling Competencies of Canadian Counselors. Canadian Journal of Counseling. 35 (1) : 36 – 48, 2001.
- Corey, Gerald F. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy. California : Wadsworth Publishing Company, 2009.
- Carmier, Sherilyn. L, and Hackney, H. The Professional Counselor : A Process Guided to Helping. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon, 1993.
- Holcomb-Mc Coy , Cheryl C. “Multicultural Competencies : An Exploratory Factor Analysis,” Journal of Multicultural Counseling & Development. 28 (2) : 83-97, 2000.
- Nelson-Jones. Theory and Practice of Counselling and Therapy. Fifth Edition , CA. Sage- Publication, 2011.
- Okun, Barbara F. Effective Helping Second edition. Pacific Grove, CA. : Brooks/cole Publishing Company, 1987.
- Patterson, C.H. Theories of Counseling and Psychotherapy. 2nd ed. New York : Harper and Row Publishing, 1966.
- Yamane, Taro. Statistics , An Introductory analysis. 2nd ed. , New York : Harper and row, 1967.